

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

23 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte: Petru Ursache,

Judecători: Nadejda Toma, Vladimir Timofti, Constantin Alerguș, Anatolie Țurcan,

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Dubăsari Valeriu și de avocatul Malanciuc Nicolae în numele inculpatului Petrov Valeriu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 aprilie 2017, în cauza penală în privința lui

***Petrov Valeri XXXXX,**
născut la XXXXX, originar din s.
XXXXX, r-nul. XXXXX, și domiciliat în
s. XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

- 1. 21.03.2014 - 09.02.2016 (instanța de fond);*
- 2. 30.03.2016 - 05.04.2017 (instanța de apel);*
- 3. 07.08.2017 - 23.01.2018 (instanța de recurs).*

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Sîngerei din 09 februarie 2016, Petrov Valeri a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 27, 145 alin. (1) Cod penal la 10 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis și în baza art. 201/1 alin. (1) Cod penal la 1 an închisoare.

În temeiul art. 84 Cod penal, lui Petrov Valeri i s-a stabilit o pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe termen de 10 ani și 6 luni cu executare în penitenciar de tip închis.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Petrov Elena, lăsând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, Petrov Valeri, fiind în relații oficiale cu cet. Elena Petrova, a.n. XXXXX și locuind împreună în domiciliul lor din s. XXXXX, r-nul XXXXX, deseori pe parcursul anului 2012 și în primul trimestru al anului 2013, fiind în stare de ebrietate alcoolică, avea un comportament agresiv, violent și impulsiv, manifestat fizic și verbal, numind-o pe soția sa Elena cu cuvinte necenzurate, provocând ceartă și scandal, o amenința cu

răfuială fizică, o maltrata fizic, apoi o alunga din domiciliu, astfel jignindu-i cinstea, onoarea și demnitatea, totodată i-a pricinuit suferințe fizice, psihice și prejudiciu moral.

Tot el, la 27 aprilie 2013, aproximativ pe la ora 08:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, acționând intenționat, înțelegând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, aflându-se în gospodăria sa, în rezultatul relațiilor ostile apărute spontan, s-a certat și i-a făcut scandal soției sale Elena Petrova, a numit-o cu cuvinte necenzurate, a amenințat-o cu răfuială fizică, iar ultima văzând comportamentul agresiv și violent, a fugit din casă afară, iar acesta a luat o furcă de afară și fugea din urma soției, amenințând-o în continuare pe aceasta cu răfuială fizică, alungând-o totodată din casă, iar ultima la acțiunile date, a fost nevoită să sară peste gard din gospodăria sa și să apeleze la organele de poliție, astfel i-a pricinuit suferințe psihice și prejudiciu moral.

Tot el, a continuat acțiunile sale criminale și a comis infracțiunea de tentativă de omor intenționat în următoarele circumstanțe: la data de 02 iunie 2013, pe la ora 14:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se în casa cet. Rusu Nelea, situat în s. XXXXX, r-nul XXXXX, înțelegând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, acționând intenționat cu scopul omorului unei persoane, din motivul relațiilor ostile care persistau anterior cu soția, care se afla la acel moment în domiciliul dat, având în mână dreaptă un cuțit de buzunar cu mănunchi din masă plastică de culoare neagră, de la început i-a aplicat cu mâna stângă soției sale mai multe lovituri în regiunea capului și corpului, apoi în continuare i-a aplicat ultimei mai multe lovituri cu cuțitul în cauză în partea stângă a abdomenului, astfel cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 123 „D” din 25 iunie 2013, vătămări corporale ușoare cu o dereglare a sănătății de scurtă durată (mai mult de 6 zile și nu mai mult de 21 zile) sub formă de plagă nepenetrantă a hemitoracelui stâng, echimoză la glanda mamară stângă. Consecințele dorite n-au survenit din cauze independente de voința lui, deoarece s-a implicat stăpâna casei Rusu Nelea, care i-a blocat cuțitul din mână dreaptă pentru a nu o lovi pe Petrova Elena în regiunea gâtului, după care ambele au fugit afară, apelând organele de poliție și ambulanța. În rezultat Petrov Valeri a părăsit locul infracțiunii, luând cu sine cuțitul menționat mai sus.

Astfel, acțiunile lui Petrov Valeri au fost încadrate în baza art. 201/1 alin. (1) Cod penal, cu indicii calificativi: *„Violența în familie, adică acțiunea intenționată, manifestată fizic și verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică, suferință psihică, prejudiciu moral și prejudiciu material”* și art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, cu indicii calificativi: *„tentativa de omor intenționat a unei persoane, care din cauze independente de voința făptuitorului, nu și-a produs efectul”*.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Inculpat la 26 februarie 2016, care a indicat că nu este de acord cu aceasta, deoarece nu se consideră vinovat, el fiind partea vătămată, pe motiv că adevărul este ascuns.

3.2. Avocatul Nicolae Malanciuc în numele inculpatului la 29 martie 2016, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Petrov Valeri să fie declarat vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201/1 alin. (1) Cod penal, pe episodul comiterii faptei din 02 iunie 2013.

În motivarea apelului declarat a invocat că:

- inculpatului i s-a încălcat dreptul de a fi asistat de un apărător ales de el.

Astfel, apelantul a indicat că, la 24 martie 2015 judecătorul Cheptea Cristina a expedit în adresa Oficiului Teritorial Bălți CNAJGS o scrisoare, prin care a solicitat desemnarea avocatului din oficiu pentru acordarea asistenței juridice inculpatului (f.d. 46, vol. 2), fără consimțământul acestuia, deoarece Petrov Valeri avea deja un apărător ales de el – avocatul V. Negru (f.d. 8, vol. 2), pentru acordarea asistenței juridice inculpatului în instanța de fond, însă instanța nu a verificat motivele lipsei acestuia în ședința de judecată.

Totodată, potrivit art. 67 alin. (5) pct. 6) Cod de procedură penală - „Apărătorul încetează participarea în cauză în această calitate dacă: 1) persoana pe care o apără a renunțat la el sau a reziliat contractul cu el, sau i-a suspendat împuternicirile”.

Mai mult ca atât, apelantul a menționat că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 23 aprilie 2015 (f.d. 89 verso, vol. 2), inculpatul s-a refuzat de avocatul din oficiu Dandara Ion (f.d. 40, vol. 2), solicitându-l pe avocatul Stela Chiriac. În ședințele de judecată din 07.09 și 29.10.2015 avocatul Dandara I. a lipsit (f.d. 90, vol. 2), iar în ședința de judecată din 30.11.2015 (f.d. 91, vol. 2), avocatul I. Dandara a prezentat instanței un certificat medical pe numele inculpatului Petrov Valeri, motivând că este bolnav, solicitând amânarea examinării cauzei pentru o altă dată. Procurorul a fost împotriva, iar instanța de judecată a respins demersul avocatului, audiind în lipsa inculpatului martorii Danileico P., Melenciuc V. și Melenciuc T.

Astfel, apelantul consideră că instanța nu i-a acordat inculpatului posibilitatea de a adresa întrebări martorilor acuzării audiați în lipsa lui, fiind esențial pentru un proces echitabil ca o parte să nu fie lipsită de posibilitatea de a-și prezenta efectiv cauza sa în fața tribunalului, beneficiind de „egalitatea armelor” în proces cu partea opusă și de dreptul de a prezenta obiecții la argumentele oponentului.

Totodată, toate elementele probante trebuiau în principiu aduse în fața acuzatului. Aceste drepturi impun ca acuzatului să i se ofere o ocazie adecvată și suficientă de a contesta o mărturie din partea acuzării și de a adresa întrebări autorului.

Astfel, inculpatul nu a beneficiat de o asemenea ocazie, instanța lipsindu-l de dreptul de a o face. În ședința de judecată din 05.02.2016 (f.d. 91 verso, vol. 2), fără consimțământul inculpatului, cu participarea avocatului Dandara I., a fost audiat și inculpatul Petrov Valeri, căruia i-a fost încălcat dreptul la un apărător ales de el.

Apelantul a considerat că, la etapa judecării cauzei în prima instanță, situația de drept a inculpatului a fost înrăutățită și de gravele erori de drept, privind calificarea acțiunilor lui,

având loc o interpretare defavorabilă a legii penale, astfel fiind încălcate prevederile art. 6 CEDO (dreptul la un proces echitabil).

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 aprilie 2017, pronunțată integral la 17 mai 2017, a fost respins apelul avocatului Nicolae Malanciuc în numele inculpatului ca depus peste termen și a fost admis apelul inculpatului.

A fost casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum a urmat:

A fost încetat procesul penal în privința lui Petrov Valeri în baza art. 201/1 alin. (1) Cod penal, deoarece fapta inculpatului constituie o contravenție administrativă prevăzută de art. 78/1 Cod contravențional, fără aplicarea sancțiunii în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

Petrov Valeri a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 201/1 alin. (1) Cod penal la 1 an și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a statuat că:

Conform art. 425 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, *instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, respinge apelul, menținând hotărârea atacată, dacă apelul a fost depus peste termen, cu excepția cazurilor prevăzute în art. 402.*

Conform art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, *termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.*

Conform art. 403 alin. (1) Cod de procedură penală, *apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege, este considerat ca fiind făcut în termen, dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.*

Cu referire la apelul avocatului Nicolae Malanciuc în interesele inculpatului, instanța de apel a reținut că, contractul de acordare a asistenței juridice a fost încheiat la 29.02.2016 (f.d. 128, vol. II), totodată apelul a fost declarat la 29.03.2016, adică peste o lună de zile după încheierea contractului. În apelul său, avocatul nu a solicitat repunerea în termen a apelului și nu a invocat careva motive privind omiterea termenului de depunere a apelului, din care considerente, instanța de apel a considerat apelul dat ca depus peste termen.

Referindu-se la apelul declarat de inculpat, instanța de apel a reiterat că, apelul este o cale de atac ordinară, care poate fi folosită împotriva hotărârilor pronunțate asupra fondului de către o instanță judiciară inferioară, pentru ca pricina să fie supusă unei noi judecăți, în vederea reformării hotărârii nedefinitive.

Astfel, reieșind din circumstanțele stabilite pe caz și de modificările operate în Codul penal, instanța de apel a ajuns la concluzia că referitor la episoadele cu partea vătămată Petrov Elena din perioada anului 2012 și primul trimestru al anului 2013, precum și din data de 27.04.2013, acțiunile inculpatului urmau a fi încadrate în prevederile art. 78/1 Cod

contravențional și în legătură cu intervenirea termenului de prescripție, procesul urma a fi încetat.

Instanța de apel a constatat că, inculpatul a fost corect condamnat de prima instanță în baza art. 201/1 alin. (1) Cod penal, în redacția Legii nr. 167 din 09 iunie 2010, însă conform Legii nr. 196 din 28 iulie 2016, în vigoare de la 16 septembrie 2016, din art. 201/1 alin. (1) Cod penal au fost excluse calificativele „manifestată verbal, care a provocat suferință fizică, psihică și prejudiciu moral”, iar pentru maltratare sau alte acțiuni violente, comise de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, care au provocat vătămarea neînsemnată a integrității corporale, a fost instituită răspunderea contravențională, în temeiul art. 78/1 Cod contravențional.

Prin urmare, legea penală nouă, apărută după ce sentința a devenit definitivă, era mai favorabilă pentru inculpat, deoarece îi ameliorează situația.

Astfel, potrivit art. 391 alin. (2), art. 332 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care fapta persoanei constituie o contravenție administrativă, instanța încetează procesul penal, cu aplicarea sancțiunii administrative prevăzute în Codul contravențional. În circumstanțele date, procesul penal urma a fi încetat, pe motiv că fapta inculpatului constituie o contravenție.

Totodată, potrivit prevederilor art. 30 alin. (2) Cod contravențional (în redacția legii de până la 01.08.2016), termenul de prescripție a răspunderii contravenționale este de 3 luni.

Astfel, instanța de apel, a ținut cont că ultima acțiune pe episodul dat a avut loc la data de 27.04.2013 și la momentul examinării cauzei a trecut mai mult de 3 luni, potrivit prevederilor art. 441 alin. (1) lit. b) Cod contravențional, a considerat că procesul contravențional în privința lui Petrov Valeri în baza art. 78/1 Cod contravențional, urma a fi încetat din motivul expirării termenului de prescripție.

Cu referire la acțiunile lui Petrov Valeri încadrate în baza art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, reieșind din materialele cauzei, instanța de apel a constatat că fiind greșită soluția primei instanțe, or aceasta deși a administrat probele prezentate de părți din punct de vedere al pertinentei, concluziei și utilității acestora, greșit a concluzionat despre vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, fără a aprecia și constata elementele componente prezente în acțiunile făptuitorului.

Astfel, instanța de apel a menționat că, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 123 D din 25.06.2013, la cet. Petrova Elena s-a depistat plagă nepenetrantă a hemitoracelui stâng, care a fost cauzată prin acțiunea traumatică a unui obiect ascuțit-tăios, posibil și cu cuțitul prezentat. Echimoza pe glanda mamară stângă a fost cauzată prin acțiunea unui corp, obiect contondent, posibil în perioada și circumstanțele indicate. Leziunile corporale indicate au provocat o dereglare a sănătății de scurtă durată (mai mult de 6 zile și nu mai mult de 21 zile), iar după caracterul lor s-au calificat drept ușoare (f.d. 133, vol. I).

Astfel, instanța de apel a reiterat că, conform declarațiilor părții vătămate și a martorului Rusu Nelea a reieșit că, inculpatul a pus cuțitul la gâtul părții vătămate spunând că acesta nu taie, totodată nici partea vătămată și nici martorul nu au indicat că întreprindea careva măsuri pentru a tăia partea vătămată, doar ținând cuțitul la gât.

Totodată, instanța de apel a mai reținut și declarațiile martorului Rusu Marina, care a declarat că când Petrov Valeri a lovit-o pe Petrov Elena cu cuțitul, ea a plecat speriată să o cheme pe Rusu Nelea.

Astfel, instanța de apel a conchis că, în toată perioada până a apărut în odaie Rusu Nelea, inculpatul a avut posibilitate reală să-i aplice părții vătămate mai multe lovituri cu cuțitul, însă nu a făcut acest lucru, el doar a ținut cuțitul la gâtul părții vătămate și a zis că nu taie.

Instanța de apel a apreciat critic declarațiile părții vătămate referitor la faptul că a fost lovită cu cuțitul de mai multe ori de către Petrov Valeri, or conform raportului de expertiză nr. 123 D din 25.06.2013, inculpatul a aplicat o singură lovitură cu cuțitul.

Instanța de apel a menționat că, din probele prezentate și din toate circumstanțele cauzei a rezultat că inculpatul, deși a folosit un instrument vulnerant susceptibil să producă leziuni grave – un cuțit de buzunar, aplicându-i părții vătămate o lovitură cu acesta în regiunea hemitoracelui stâng, aceasta nefiind de mare intensitate, aspect confirmat prin raportul de expertiză medico-legală nr. 123 D din 25.06.2013, potrivit căruia la cet. Petrova Elena s-a depistat o plagă nepenetrantă a hemitoracelui stâng, cauzată de acțiunea unui obiect ascuțit tăios, posibil și cu cuțitul prezentat și s-a calificat ca leziuni corporale ușoare (f.d. 35).

Astfel, instanța de apel a constatat că inculpatul nu a avut intenția în sensul suprimării vieții părții vătămate, deși dispunea de toate condițiile necesare pentru aceasta, or în ședința de judecată nu au fost prezentate probe pertinente și concludente ce ar demonstra intenția inculpatului de a comite un omor, or ultimul a avut toate posibilitățile reale de a-și duce până la capăt intenția în cazul în care aceasta ar fi existat, el o perioadă de timp nefiind încurcat de nimeni și neîntâlnind careva obstacole.

În acest sens, instanța de apel a menționat că tentativa de omor intenționat este posibilă doar în prezența unei intenții directe, însă în circumstanțele existente, descrise și reținute, acest lucru nu a rezultat.

Astfel, instanța de apel cercetând cumulul de probe și apreciind circumstanțele cauzei, **a constatat** că Petrov Valeri la data de 02 iunie 2013, pe la ora 14:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se la domiciliul cet. Rusu Nelea, situat în satul XXXXX, r-nul XXXXX, din motivul relațiilor ostile care persistau anterior cu soția Petrova Elena, care se afla în acel moment în domiciliul dat, înțelegând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, acționând intenționat cu scopul comiterii violenței în familie, manifestată fizic și verbal, având în mână dreaptă un cuțit de buzunar cu mănunchi din masă plastică de culoare neagră, i-a aplicat cu

mâna stângă soției sale Elena Petrov mai multe lovituri în regiunea capului și corpului, apoi în continuare i-a aplicat ultimei o lovitură cu cuțitul în cauză în partea stângă a abdomenului, astfel cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 123 D din 25 iunie 2013, vătămări corporale ușoare cu o dereglare a sănătății de scurtă durată (mai mult de 6 zile și nu mai mult de 21 zile) sub formă de plagă nepenetrantă a hemitoracelui stâng, echimoză la glanda mamară stângă, astfel prin acțiunile sale a comis infracțiunea prevăzută de art. 201/1 alin. (1) Cod penal - violența în familie, manifestată prin *acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin: maltratare și alte acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale și a sănătății.*

Totodată, cu referire la solicitarea inculpatului, privind aplicarea în privința sa a prevederilor Legii cu privire la amnistie nr. 210 din 29.07.2016, instanța de apel a reiterat că, chiar în prezența unei cereri formulate și scrise personal de către inculpat, și a recunoașterii de către acesta a vinovăției în comiterea infracțiunilor incriminate în temeiul art. 27, 145 alin. (1) și 201/1 alin. (1) Cod penal, prevederile invocate sunt inaplicabile, or, potrivit alin. (1) lit. d) art. 10 a legii nominalizate art. 1-9 nu se aplică persoanei bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate pentru una din infracțiunile prevăzute la articolele din Codul penal nr. 985-XV din 18.04.2002:145..., 201/1 Cod penal.

Astfel, cu referire la invocările inculpatului, că i s-a încălcat dreptul la un proces echitabil, fiind privat de asistența unui apărător ales, instanța de apel a reiterat faptul că, reieșind din materialele cauzei, instanța de judecată la orice etapă a examinării cauzei i-a oferit inculpatului posibilitatea de a fi asistat de un apărător ales, totodată întru netergiversarea examinării cauzei și respectarea termenului rezonabil de examinare a cauzei penale l-a asigurat cu apărător din contul statului, astfel acesta având posibilitatea de a-și exercita dreptul la apărare prin toate metodele și mijloacele neinterzise de lege.

Totodată, instanța de apel a reiterat și faptul că, cauza penală a parvenit în Judecătoria Sîngerei la data de 21.03.2014, prin încheierea din 25.03.2014, fiind fixată prima ședință de judecată pentru data de 11.04.2014, ora 11:30. Tot din data de 11.04.2014 era și mandatul avocatului Negru Veaceslav (f.d. 8, vol. II), care urma să reprezinte în instanța de judecată interesele inculpatului și care a fost admis pentru participare cu fixarea ședinței de judecată pentru data de 26.05.2014, ședință în care inculpatul de asemenea a fost asistat de către avocatul ales (Negru Veaceslav), fiind audiată partea vătămată Petrov Elena și martorii Oboroc Natalia și Rusu Nelea. Potrivit materialelor cauzei, următoarea ședință de judecată a fost preconizată pentru data de 05.06.2014, la care avocatul Negru Veaceslav nu s-a prezentat (f.d. 85 verso, vol. II), fiind amânată examinarea cauzei pentru data de 14.08.2014, iar ulterior pentru data de 23.09.2014, ședințe care în prezența avocatului Negru Veaceslav, din motivul neprezentării martorilor, au fost amânate pentru data de 04.11.2014. În ședința judiciară din 04.11.2014, apărătorul ales al inculpatului - Negru Veaceslav - nu s-a prezentat, examinarea

cauzei a fost amânată pentru data de 16.12.2014, unde în prezența avocatului ales a fost audiat martorul Rusu Nelea (f.d. 88, vol. II), fiind anunțată întrerupere pentru data de 22.12.2014 pe motivul neprezentării martorilor, ședință care a fost amânată pentru data de 05.02.2015 pe motivul neprezentării apărătorilor. În ședința de judecată din 05.02.2015 (f.d. 89, vol. II), inculpatul Petrov Valeri a solicitat amânarea examinării cauzei pentru a încheia contract de asistență juridică cu un alt apărător, ședința de judecată a fost fixată pentru data de 24.03.2015, la care nu a fost prezent nici un apărător în interesul inculpatului, ședința de judecată fiind fixată pentru data de 23.04.2015 cu oferirea posibilității inculpatului de a se prezenta cu avocatul ales. În ședința din 23.04.2015 în interesul inculpatului s-a prezentat apărătorul Ion Dandara (f.d. 89 verso, vol. II), care a solicitat termen pentru a face cunoștință cu materialele cauzei, examinarea cauzei a fost amânată pentru data de 06.07.2015, ședință care în prezența avocatului Ion Dandara a fost amânată pentru 07.09.2015 în legătură cu neprezentarea martorilor, iar aceasta a fost amânată la rândul său pentru 19.10.2015 pe motivul neprezentării apărătorilor, iar ulterior pentru 29.10.2015 pentru neprezentarea martorilor în proces. La fel, ședința de judecată din 29.10.2015 s-a amânat pentru 30.11.2015 pe motivul neprezentării apărătorului inculpatului Ion Dandara și a martorilor. La data de 30.11.2015 ședința a fost întreruptă în prezența avocatului Ion Dandara la etapa audierii lui Petrov Valeri, care din motive de sănătate nu s-a prezentat pentru data de 05.02.2016 și 09.02.2016, ședințe care au avut loc cu prezența atât a inculpatului, cât și a apărătorului său Ion Dandara. De asemenea și la pronunțarea dispozitivului sentinței a fost prezent atât inculpatul, cât și apărătorul său Ion Dandara.

Astfel, din cele relatate instanța de apel a reținut că, la nici o etapă a examinării cauzei penale în fond, inculpatul Petrov Valeri nu a fost privat de asistența unui apărător ales, contrar celor invocate de acesta în cererea menționată privind modificarea cerințelor din apel.

Totodată, cu referire la invocarea că, solicitarea judecătorului Cheptea Cristina din 24.03.2015 către Oficiul Teritorial Bălți CNAJGS de desemnare a unui avocat din oficiu pentru acordarea asistenței juridice inculpatului Petrov Valeri a fost fără consimțământul ultimului, acesta având un apărător ales Negru Veaceslav, instanța de apel a evidențiat faptul că în ședințele de judecată, care au avut loc cu participarea apărătorului de stat Ion Dandara, inculpatul nu și-a expus dezacordul cu prestarea serviciilor juridice de către acesta, totodată în ședințele de judecată din 05.02.2015 (f.d. 89, vol. II), inculpatul a solicitat amânarea examinării cauzei pentru a încheia contract cu un alt apărător, astfel tacit refuzând serviciile apărătorului ales Negru Veaceslav.

Astfel, instanța de apel a conchis că invocarea de către inculpat că ședințele de judecată din 07.09.2015 și 29.10.2015 au avut loc în lipsa avocatului Ion Dandara, a avut un caracter declarativ or, potrivit procesului-verbal acestea s-au amânat anume din motivul imposibilității desfășurării în lipsa avocatului inculpatului Ion Dandara (f.d. 90-91, vol. II).

Instanța de apel a ținut cont de cele constatate supra, a concluzionat că nu au fost încălcate drepturile inculpatului la un proces echitabil, cauza fiind examinată în concordanță cu prevederile legislației naționale precum și CEDO.

Cu referire la pedeapsa ce urma a fi stabilită inculpatului pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201/1 alin. (1) Cod penal, instanța de apel s-a condus de prevederile art. 61 Cod penal, astfel s-a constatat că infracțiunea comisă de inculpat face parte din categoria celor ușoare, acesta la locul de trai s-a caracterizat pozitiv (f.d. 145, vol. I), anterior nu a fost atras la răspundere penală (f.d. 148, vol. I), nu s-a aflat la evidența medicului narcolog și psihiatru (f.d. 146, 147, vol. I), totodată s-a ținut cont și de starea de sănătate a acestuia (f.d. 16, 21, vol. II).

În baza celor relatate mai sus, instanța de apel a concluzionat că, reeducarea inculpatului Petrov Valeri este posibilă numai cu condiția izolării de societate, astfel fiindu-i stabilită pedeapsa închisorii pe termen de 1 an și 6 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

5.1. Procuror la 16 iunie 2017, invocând drept temei prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală - *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*, prin care solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului declarat invocă că:

- probele acumulate legal în cadrul urmăririi penale și examinate în instanța de judecată dovedesc integral vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate;

- decizia instanței de apel în privința lui Petrov Valeri, este ilegală pe capătul de învinuire pe art. 27, 145 alin. (1) Cod penal.

5.2. Avocatul Nicolae Malanciuc în numele inculpatului la 13 iunie 2017, invocând drept temei prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală - *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde; faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*, prin care solicită casarea acesteia cu dispunerea achitării lui Petrov Valeri sau încetării procesului penal în privința ultimului.

În motivarea recursului invocă că:

- concluzia instanței de apel, precum că „apelul avocatului Nicolae Malanciuc în numele inculpatului este depus peste termen” o consideră total eronată, fiind în contradicție cu

art. 402 alin. (5) Cod de procedură penală, care prevede că „Dacă inculpatul declară apel în termen și își înlocuiește apărătorul, noul apărător în termen de 15 zile de la data primirii de către parte a copiei apelului declarat, poate declara apel suplimentar pentru inculpat, în care poate invoca motive adăugătoare de apel”. În susținerea apelului motivat din 29.03.2016 (f.d. 137-138, vol. I), și în cererea suplimentară la apel din 15.06.2016 (f.d. 157, vol. 2), a invocat expres legile procesuale menționate. Totodată, a solicitat instanței să fie considerat depus în termen apelul suplimentar motivat de către el, deoarece nu era necesară solicitarea repunerii lui în termen;

Astfel, recurentul consideră că necătând la faptul că, aceste circumstanțe au fost constatate de instanța de apel în decizia sa, situația de fapt a interpretat-o excesiv în felul său.

- încheierea instanței de apel din 06.07.2016, privind respingerea ca neîntemeiată a cererii înaintate de avocatul Malanciuc Nicolae și de inculpat, privind liberarea provizorie sub control judiciar a inculpatului Petrov Valeri, o consideră ilegală, deoarece instanța de apel nu și-a motivat temeiurile respingerii cererii date;

- concluzia instanței de apel privind respingerea ca fiind neîntemeiat demersul, privind numirea experizei medico-legal suplimentare, nu este justificată și motivată, fiind una declarativă. Întrebările din cerere adresate experților erau necesare pentru soluționarea justă a cauzei;

- concluziile instanței de apel precum că „nu au fost încălcate drepturile inculpatului Petrov Valeri la apărare în instanța de fond” le consideră pripite, din considerentele că, potrivit mandatului din 11.04.2014, inculpatul avea un apărător ales de el V. Negru, cu care avea contract al onorariului achitat pentru acordarea asistenței juridice în instanța de fond (f.d. 170, vol. I și f.d. 8, vol. II). Avocatul V.Negru a fost prezent în ședințele de judecată până la data de 22.12.2014, însă instanța nu a verificat motivele lipsei ulterioare a acestuia;

Astfel, potrivit art. 67 alin. (5) pct. 6) Cod de procedură penală - „apărătorul încetează participarea în cauză în această calitate dacă: 1) persoana pe care o apără a renunțat la el sau a reziliat contractul cu el, sau i-a suspendat împuternicirile”, iar potrivit art. 332 alin. (4) Cod de procedură penală - „înlocuirea apărătorului care nu s-a prezentat la ședință se admite doar cu consimțământul inculpatului”.

- conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 23.04.2015 (f.d. 89 verso, vol. II), în ședința de judecată a fost prezent avocatul din oficiu Ion Dandara, care a prezentat mandatul nr. 0843699 din 23.04.2015 pe numele inculpatului (f.d. 40, vol. II), în care se menționează că, el reprezintă interesele lui Petrov Valeri, în baza deciziei coordonatorului oficiului teritorial Bălți CNAJGS, care de fapt lipsește la dosar, așadar acest avocat neavând astfel de împuterniciri de a participa în această cauză, iar adresarea instanței a fost din 24.03.2015, adică cu o zi mai târziu, mandatul fiind astfel falsificat;

Din conținutul aceluiaș proces-verbal al ședinței de judecată, inculpatul s-a refuzat de avocatul din oficiu Dandara Ion (f.d. 40, vol. 2), solicitându-l pe avocatul Stela Chiriac, care în cauza dată a mai acordat asistență juridică lui Petrov Valeri (f.d. 172, vol. I), însă în ședința de judecată din 05.02.2016, fără consimțământul inculpatului în prezența avocatului Ion Dandara, a fost audiat inculpatul Petrov Valeri, căruia i-a fost încălcat dreptul la un apărător ales de el.

- la 21.12.2016 în instanța de apel, inculpatul a depus o cerere cu privire la aplicarea amnistiei în privința sa, însă instanța de apel nu s-a expus asupra cererii printr-o încheiere motivată, iar hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;

- inculpatul urma a fi liberat de răspundere penală în baza art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, pe episodul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 201/1 alin. (1) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de tragere la răspundere penală;

- în acțiunile presupus ilegale ale inculpatului nu au fost întrunite elementele infracțiunii, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, iar instanțele de judecată au admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, sentința de condamnare a lui Petrov Valeri fiind ilegală.

6. Asupra recursului ordinar declarat de procuror, a fost depusă referință de către avocatul Nicolae Malanciuc în numele inculpatului, care s-a expus pentru inadmisibilitatea acestuia, deoarece temeiurile indicate în recursul dat sunt declarative.

Mai mult ca atât, consideră că recursul declarat nu îndeplinește cerințele de formă și conținut, prevăzute în art. 429 și 430 Cod de procedură penală; temeiurile invocate de recurent nu se încadrează în cele prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală; recursul este vădit neîntemeiat; recursul nu abordează probleme de drept de importanță generală pentru jurisprudență.

7. Judecând recursurile ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit decide respingerea acestora, din următoarele considerente.

Cu referire la recursul ordinar declarat de procuror

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța, fără citarea părților, este în drept să decidă respingerea acestuia ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, stipulează că instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie indicate de recurent.

Drept temei pentru recurs procurorul a invocat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală - *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o*

eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, prin care solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței.

Colegiul penal lărgit constată că, din conținutul recursului declarat de procuror reiese că recurentul face o descriere a aprecierii probelor de către instanța de apel.

În contextul dat, Colegiul penal reține că art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală prevede o listă exhaustivă de temeiuri pentru recurs, a cărei analiză denotă faptul că chestiunile privind aprecierea probelor nu sunt reflectate în conținutul acestui articol, astfel neconstituind un temei pentru recurs separat. În acest sens, este necesar de a menționa că potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Totodată, Colegiul penal statuează că critica aprecierii probelor, care la caz comportă o solicitare de reapreciere a acestora, nu poate fi supusă analizei la etapa examinării cauzei în ordine de recurs ordinar, deoarece instanța de recurs este abilitată de a se pronunța asupra chestiunilor de drept, care constituie erori cu caracter procedural sau material, iar aprecierea probelor constituie o chestiune de fapt, ce ține de judecarea fondului cauzei, judecare care nu se înfăptuiește de către instanța de recurs. În contextul dat, Colegiul penal reiterează că instanța de recurs verifică legalitatea și temeinicia hotărârilor judecătorești atacate, exclusiv prin prisma prezenței sau absenței temeiurilor pentru recurs, prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

Din considerentele expuse, Colegiul penal va respinge argumentul recurentului în partea dată, ca fiind de jure inadmisibil.

În același context, Colegiul penal constată că temeiul pentru recurs invocat în cerere, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, nu și-a găsit confirmare în prezenta cauză, fiind invocat nemijlocit întru susținerea criticii privind aprecierea probelor, cu mențiunea asupra faptului că instanța de apel nu a apreciat în mod corespunzător probele la care procurorul a făcut referință. Suplimentar, Colegiul penal lărgit consideră eronată invocarea acestui temei pentru recurs, inclusiv din considerentul că apelurile în cauză au fost declarate de partea apărării și nu de cea a acuzării.

Totodată, recurentul consideră decizia instanței de apel ilegală pe capătul de învinuire pe art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, însă Colegiul penal lărgit reiterează că instanța de apel corect a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 201/1 alin. (1) Cod penal, or tentativa de omor intenționat este posibilă doar în prezența unei intenții directe, însă din circumstanțele existente, descrise și reținute de către instanța de apel, acest lucru nu a rezultat.

În acest context, Colegiul penal lărgit conchide, că argumentele invocate de către acuzatorul de stat în recurs sunt neîntemeiate, fapt ce impune respingerea recursului, ca inadmisibil.

Cu referire la recursul ordinar declarat de avocatul Nicolae Malanciuc în numele inculpatului

Colegiul penal lărgit reiterează că recurentul își exprimă dezacordul cu soluția de respingere a unuia dintre apeluri depus ca tardiv, considerând-o contrară prevederilor art. 402 alin. (5) Cod de procedură penală.

Astfel, Colegiul penal lărgit reiterează că, potrivit art. 425 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, *instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, respinge apelul, menținând hotărârea atacată, dacă apelul a fost depus peste termen, cu excepția cazurilor prevăzute în art. 402 Cod de procedură penală.*

Conform art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, *termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.*

Conform art. 403 alin. (1) Cod de procedură penală, *apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege, este considerat ca fiind făcut în termen, dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.*

Astfel, cu referire la argumentul dat, Colegiul penal lărgit constată că, contractul de acordare a asistenței juridice a fost încheiat la 29.02.2016 (f.d. 128, vol. II), totodată apelul a fost declarat la 29.03.2016, adică peste o lună de zile după încheierea contractului. În apelul său, avocatul nu a solicitat repunerea în termen a apelului și nu a invocat careva motive în justificarea omiterii termenului de depunere a apelului, din care considerente, Colegiul penal lărgit consideră că instanța de apel corect a considerat apelul dat ca depus peste termen.

Cu referire la invocările recurentului N. Malanciuc ce țin de faptul că inculpatului i s-a încălcat dreptul la un proces echitabil, ultimul fiind privat de asistența unui apărător ales, Colegiul penal lărgit reține că, reieșind din materialele cauzei, instanțele de judecată la orice etapă a examinării cauzei i-au oferit inculpatului posibilitatea de a fi asistat de un apărător ales, totodată întru netergiversarea examinării cauzei și respectarea termenilor rezonabili de examinare a cauzei penale l-a asigurat cu apărător din contul statului, astfel acesta având posibilitatea de a-și exercita dreptul la apărare prin toate metodele și mijloacele neinterzise de lege.

În acest context, Colegiul penal lărgit apreciază corectitudinea și deplinătatea constatărilor expuse în decizia atacată, potrivit cărora cauza penală a parvenit în Judecătoria Sîngerei la data de 21.03.2014, prin încheierea din 25.03.2014, fiind fixată prima ședință de judecată pentru data de 11.04.2014, ora 11:30. Tot din data de 11.04.2014 era și mandatul avocatului Negru Veaceslav (f.d. 8, vol. II), care urma să reprezinte în instanța de judecată

interesele inculpatului și care a fost admis pentru participare cu fixarea ședinței de judecată pentru data de 26.05.2014, ședință în care inculpatul de asemenea a fost asistat de către avocatul ales (Negru Veaceslav), fiind audiată partea vătămată Petrov Elena și martorii Oboroc Natalia și Rusu Nelea. Potrivit materialelor cauzei, următoarea ședință de judecată a fost preconizată pentru data de 05.06.2014, la care avocatul Negru Veaceslav nu s-a prezentat (f.d. 85 verso, vol. II), fiind amânată examinarea cauzei pentru data de 14.08.2014, iar ulterior pentru data de 23.09.2014, ședințe care în prezența avocatului Negru Veaceslav, din motivul neprezentării martorilor, au fost amânate pentru data de 04.11.2014. În ședința judiciară din 04.11.2014, apărătorul ales al inculpatului - Negru Veaceslav - nu s-a prezentat, examinarea cauzei a fost amânată pentru data de 16.12.2014, unde în prezența avocatului ales a fost audiat martorul Rusu Nelea (f.d. 88, vol. II), fiind anunțată întrerupere pentru data de 22.12.2014 pe motivul neprezentării martorilor, ședința care a fost amânată pentru data de 05.02.2015 pe motivul neprezentării apărătorilor. În ședința de judecată din 05.02.2015 (f.d. 89, vol. II), inculpatul Petrov Valeri a solicitat amânarea examinării cauzei pentru a încheia contract de asistență juridică cu un alt apărător, ședința de judecată a fost fixată pentru data de 24.03.2015, la care nu a fost prezent nici un apărător în interesul inculpatului, ședința de judecată fiind fixată pentru data de 23.04.2015 cu oferirea posibilității inculpatului de a se prezenta cu avocatul ales. În ședința din 23.04.2015 în interesul inculpatului s-a prezentat apărătorul Ion Dandara (f.d. 89 verso, vol. II), care a solicitat termen pentru a face cunoștință cu materialele cauzei, examinarea cauzei a fost amânată pentru data de 06.07.2015, ședință care în prezența avocatului Ion Dandara a fost amânată pentru 07.09.2015 în legătură cu neprezentarea martorilor, iar aceasta a fost amânată la rândul său pentru 19.10.2015 pe motivul neprezentării apărătorilor, iar ulterior pentru 29.10.2015 pentru neprezentarea martorilor în proces. La fel, ședința de judecată din 29.10.2015 s-a amânat pentru 30.11.2015 pe motivul neprezentării apărătorului inculpatului Ion Dandara și a martorilor. La data de 30.11.2015 ședința a fost întreruptă în prezența avocatului Ion Dandara la etapa audierii lui Petrov Valeri, care din motive de sănătate nu s-a prezentat pentru data de 05.02.2016 și 09.02.2016, ședințe care au avut loc cu prezența atât a inculpatului, cât și a apărătorului său Ion Dandara. De asemenea și la pronunțarea dispozitivului sentinței a fost prezent atât inculpatul, cât și apărătorul său Ion Dandara.

Astfel, din cele relatate Colegiul penal lărgit reține că, la nici o etapă a examinării cauzei penale în fond, inculpatul Petrov Valeri nu a fost privat de asistența unui apărător ales, contrar celor invocate de recurent.

Cu referire la afirmația recurentului că instanța de apel nu s-a expus asupra cererii cu privire la aplicarea amnistiei în privința inculpatului, Colegiul penal lărgit reiterează că nu și-a găsit confirmarea, deoarece instanța de apel a specificat în decizia sa că, chiar în prezența unei cereri formulate și scrise personal de către inculpat, și a recunoașterii de către acesta a

vinovăției pentru comiterea infracțiunilor incriminate în temeiul art. 27, 145 alin. (1) și 201/1 alin. (1) Cod penal, prevederile invocate sunt inaplicabile, or, potrivit alin. (1) lit. d) art. 10 al Legii cu privire la amnistie nr. 210 din 29.07.2016, art. 1-9 nu se aplică persoanei bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate pentru una din infracțiunile prevăzute la articolele din Codul penal nr. 985-XV din 18.04.2002:145..., 201/1 Cod penal.

Cu referire la temeiul de recurs, privind că în acțiunile inculpatului nu au fost întrunite elementele infracțiunii, iar faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel corect a ajuns la concluzia cu referire la episoadele din perioada anului 2012 și primul trimestru al anului 2013, că acțiunile inculpatului să fie încadrate în prevederile art. 78/1 Cod contravențional, deoarece conform Legii nr. 196 din 28 iulie 2016, în vigoare de la 16 septembrie 2016, din art. 201/1 alin. (1) Cod penal au fost excluse calificativele „manifestată verbal, care a provocat suferință fizică, psihică și prejudiciu moral”, iar pentru maltratare sau alte acțiuni violente, comise de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, care au provocat vătămarea neînsemnată a integrității corporale, a fost dispusă răspunderea contravențională, în temeiul art. 78/1 Cod contravențional, iar în legătură cu intervenirea termenului de prescripție, procesul penal a fost încetat.

Cu referire la încadrarea acțiunilor inculpatului pe episodul din data de 02 iunie 2013, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel în urma cercetării cumulului de probe și aprecierii circumstanțelor cauze, corect a constatat că prin acțiunile sale, inculpatul a comis infracțiunea prevăzută de art. 201/1 alin. (1) Cod penal - violența în familie, manifestată prin *acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin: maltratare și alte acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale și a sănătății.*

Colegiul penal menționează că celelalte chestiuni invocate de recurent privind răspunderea penală și executarea pedepsei sunt irelevante, or s-a constatat că la momentul judecării recursului ordinar Petrov Valeri a executat pedeapsa stabilită lui prin decizia instanței de apel.

În prezența constatărilor expuse, reieșind din considerentul că temeiurile pentru recurs, invocate în cererile deferite prezentei examinări, nu și-au găsit confirmare, precum și din faptul că nu au fost identificate alte erori care, examinate din oficiu, să impună necesitatea casării soluției adoptate, Colegiul penal lărgit consideră că recursurile ordinare declarate urmează a fi respinse, ca inadmisibile, cu menținerea hotărârii atacate.

8. În conformitate cu art. 338, 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE

Se resping, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Dubăsari Valeriu și de avocatul Malanciuc Nicolae în numele

inculpatului Petrov Valeri, în cauza penală în privința lui ***Petrov Valeri XXXXX***, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 aprilie 2017.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 23 februarie 2018.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Nadejda Toma

Vladimir Timofti

Constantin Alerguș

Anatolie Țurcan